

Rozumí vaši rodiče tomu, co děláte? Naši teda ne. Nechceme na sebe mít nárok, že děláme “To Umění”, které je chápáno pouze v našem uměleckém okruhu.

Rozhovor s autory české studentské expozice na Pražské Quadriennale

Anna Chrtková a Andrea Dudková studují scénografii v ateliéru Jany Prekové na brněnské JAMU. Skupinu *Intelekturálně* s nimi tvoří ještě Jan Matýsek – dnes už absolvent stejného oboru. S návrhem *Praha není Česko* uspěli v otevřené výzvě vypsané Institutem umění a stali se tak nezávislymi kurátory české expozice ve studentské sekci na letošním ročníku Pražského Quadriennale.

Co myslí tím, když říkají, že *Praha není Česko*? Jak se to projevuje v jejich tvorbě a jakým způsobem na tento fenomén jejich expozice na PQ reaguje?

Mohli byste se čtenářům stručně představit? Kdo tvoří umělecký tým projektu *Praha není Česko*?

Andrea, Honza a Anna – tvoříme spolu skupinu *Intelekturálně*. A pak také úžasný produkční tým Adam a Eva. Dále máme okolo sebe ještě celý širší tým – lidi zodpovědné za grafiku a video, hudbu, a tak dál. A každý výlet má také svoje autory a vlastní produkci.

V rámci vaší expozice se nesetkáváme pouze s (jedním) výstavním objektem, nýbrž s konceptuálním projektem - jak byste jej popsali?

Náš projekt *Praha není Česko* má dvě roviny: jednak na výstaviště přenášíme náš oblíbený stánek se zmrzlinou (pochází z Chlumce nad Cidlinou), uvnitř kterého bude sídlit pobočka cestovní agentury. A ta pořádá výlety-exkurze mimo Prahu. Stánek nějakým způsobem přenáší ne-Prahu do Prahy a prostřednictvím výletu zase Prahu (návštěvníky) do ne-Prahy. Jedná se tedy o jeden objekt ve výstavních prostorách a pak o takové, dejme-tomu, živé akce.

Kolik jednotlivých výletů-exkurzí bude? Půjde třeba i o výlety za komfortní zónu účastníků?

Výletů bude celkem šest. Hm, to záleží na nich (na účastnících – pozn. editora) 😊. Taky záleží na typu výletu. Troufáme si tvrdit, že minimálně jeden z nich za komfortní zónu všech rozhodně půjde.

Kdo jsou autoři/organizátoři výletů?

To je celý širší tým okolo nás, který čítá studenty Katedry alternativního a loutkového divadla DAMU a Ateliéru intermedii brněnské FaVU, mezioborový tým studentů z JAMU, dále kolektiv Czechia a Michala Pěchoučka. Jeden výlet připravujeme i my tři.

Vybírali jste lokality - cíle výletů -podle nějakého klíče?

Dalo by se říct, že máme klíč v dramaturgických okruzích. Vytvořili jsme šest kategorií, které nesou spektrum a vážou se k národnostnímu specifiku. Jako například kultura, příroda, mytologie, téma vztahu práce a společnosti. Lokality

jako takové ale už vybírali samotní autoři, kteří vytvářejí i program jednotlivých výletů.

Divák je nositelem situace, pilířem hyper-reality, kterou stavíme

Považujete (pražský) umělecký svět jako uzavřený? Jde podle vás o „sociální bublinu“?

Rozhodně je to sociální bublina, jako ostatně všechny jiné. Ale nejenom sociální, ale i kulturní – ta nás především pálí. Rozumí vaši rodiče tomu, co děláte? Naši teda ne. A to je i cíl naší expozice a našich výletů – nemít na sebe nárok, že děláme “To Umění”, které je chápáno pouze v našem uměleckém okruhu. Jde nám právě o setkávání jiných kruhů. Ve velkých městech se ukazuje reprezentativní kultura, která mimo ně pokulhává. V tomto kontextu považujeme expanzi PQ mimo Prahu za zásadní, důležité je pro nás právě to setkání.

Chápu to tak, že svými výlety přislibujete autenticitu - autentické Česko, potažmo autentickou kulturu mimo instituce a kulturní centrum Prahy. Je pro vás autenticita v umění zásadní?

No, to je těžká otázka. My vlastně tvoříme hyperrealismus, spíše než autenticitu. Protože ty situace, které na výletech-exkurzích vzniknou, jsou ve své podstatě řízené, režírované, animované. Návštěvníci jsou vloženi do konkrétní situace a je na nich, jak se zachovají, stejně jako na obyvatelích našich destinací.

Jakou roli tedy má ve vašich výletech jejich účastník-divák?

Divák-účastník jede na výlet(y). To je jeho základní aktivita. Dále je nositelem situace, je pilířem té hyper-reality, kterou stavíme, protože bez něj by nevznikla. Zároveň je ale každý účastník svobodný. Je to sice exkurze, ale je tam sám za sebe. Ve svém jednání má volnou ruku.

Co si od projektu slibujete?

Doufáme, že se podaří vytvořit situace, které budou vyvolávat otázky. Otázky o vztahu jednotlivce k ostatním, vztahu centra a regionu, o vztahu k lidem, kteří nemají blízko k umění. Chceme rozvést dialog. Zažít “to” společně, necítit se rozděleně. Je to o něčem společném a my sami nevíme, do čeho jdeme. Je jedno, kdo co dělá. Prostě se jede na výlet za někým, za něčím...

Scénografie je pro nás situace

Na závěr mám ještě dvě otázky přímo související s vaším oborem. Jaký je vztah vašeho projektu k současné scénografii?

Necítíme to jednoznačně jako cílený komentář nebo úder současné scénografii. Naše kontexty přesahují scénografii. Scénografie sama o sobě se vystavovat nedá. Je to o situaci, o vztahu, atmosféře. Místo toho, abychom vystavovali prázdný design, raději vytvoříme situaci.

A jak vy - umělecký tým - scénografii chápete? Najdete definici, na které se shodujete?

Rozhodně se všichni shodujeme v tom, že scénografie je pro nás situace, nějaký rámec dialogu, vztahu. Určitě to není jenom materiál.

*Amálie Bulandrová, únor 2019
ed. Adam Dudek*

O autorech:

Anna Chrtková je v současné době stále ještě studentkou dvou univerzit (JAMU- Scénografie, Filozofická fakulta MU - Teorie interaktivních médií). Absolvovala Erasmus studijní stáž na Falmouth University (UK) v oboru Fine Art a účastnila se mezinárodního projektu Metropolis v italském Miláně. Mimo studia se věnuje tvorbě vlastních projektů na pomezí divadla, performance, instalace a scénografie. Je autorkou výpravy k několika inscenacím hraným zejména v Brně (Centrum experimentálního divadla, Buranteatr, atp.).

Jan Matýsek (nar. 1994, Krnov) je vizuální umělec a scénograf. V současnosti studuje v ateliéru nových médií pražské Akademie výtvarných umění (vedoucí Anna Daučíková, Kateřina Olivová), je též absolventem Fakulty výtvarných umění VUT v Brně (ateliér kresby a grafiky, Svätopluk Mikyta) a Janáčkovy akademie múzických umění (ateliér scénografie, Jana Preková). Vystavoval např. v galerii Pragovka nebo v Domě umění města Brna. Jako scénograf působil v divadle Venuše ve Švehlovce a Hadivadle.

Andrea Dudková studuje estetiku na Masarykově univerzitě v Brně a scénografii na JAMU pod vedením docentky Jany Prekové. Prostřednictvím své intermediální tvorby se věnuje tématům každodennosti a prázdna, které rozvíjí v cyklu Ztrapni se do bezvědomí.